

Első fejezet

1. Rajzoljátok le négy mozzanatban a regény első, bevezető jelenetét! A képregény kockáin jele-
nítsetek meg, mit látunk és mit hallunk az osztályteremben, illetve az osztályteremből!

--	--	--	--

2. Miért humoros a következő mondat?

„Boka becsukta a kicsiny, piros bőrrel bevont zsebtintatartóját, melynek igen ügyes szerkezete volt, úgyszólván sose folyt ki belőle a tinta, csak akkor, ha zsebre vágta az ember.”

---

3. Írd le minél érzékletesebben, milyen az, amikor a ti osztályotok meghallja a kicsengetést!

---

4. Hogyan üzenétek meg egymásnak SMS-ben, hogy délután elnökválasztás lesz?

Mire lehet számítani, ha ezt óra alatt próbáljátok meg elhíresztelni?

---

5. Olvassátok el az alábbi részletet!

„Boka nagyon rokonszenves volt ebben a pillanatban. Szeretettel néztek rá a fiúk, mosolyogva nézték okos kis fejét, ragyogó fekete szemét, amelyben most valami harcias tűz lobogott. Szerették volna megcsókolni Bokát, amiért végre ő is felháborodott.”

Min háborodott fel Boka, és mit indított el ez a felháborodás?

---

6. Fogalmazd meg, mit jelent pontosan az „einstand”!

---

7. *„Nekünk labdaterület kell, és pontum!”* – mondja az egyik Pásztor, ezzel indokolva, hogy szemet vetettek a grundra.

Szerinted szükségük van a vörösingéseknek a grundra? Indokold a válaszodat!

---

8. Mi tartja össze a vörösingések csapatát, és mi a Pál utcai fiúkat? Gyűjtsd össze, milyen ismertetőjeleket használnak!

Pál utcai fiúk	Vörösingések

Második fejezet

1. A fejezetben háromszor is felbukkan egy mondat a félelemről. Mi a szándéka a beszélőnek a különböző esetekben?

Kérdés vagy felszólítás?		
Ki mondta kinek?	A mondat pontosan	Mit jelent, mi a beszélő szándéka?
1. Nemecek önmagának	Ne félj, Nemecek!	
2. Áts Feri Nemeceknek	Ne félj, Nemecek!	
3. Nemecek a többieknek meséli	Nem félsz, Nemecek?	

2. Nézzetek utána pontosan, mi a métázás, és írjátok le a játékszabályait! Ha nem ismeritek a játékot, kipróbálhatjátok ti is!

---

3. Mit lehetne ma a kalapdobálás és a zsírossági próba helyett játszani egy gyerekcsapatban?

---

4. Mit gondolsz, mi lehetne ma Janó foglalkozása?

---

5. Félreértés vagy szándékos? Írd a kipontozott helyre, mit érezhetett Boka, amikor odament Gerébhez!

„Te is kaptál három szavazatot – mondta neki.

– Igen – felelt büszkén Geréb, és erősen a szemébe nézett.”

Mit jelez Geréb válasza?

Harmadik fejezet

1. Miért nem írtak gorombaságot a Pál utcai fiúk a vörösingéseknek szánt üzenetre?

_____

Egyetértesz velük?

_____

2. ITT JÁRTAK A PÁL UTCAI FIÚK – állt azon a papíron, amit a Fűvészkertben kifüggesztettek. Ti milyen betűtípussal, milyen papírra írtátok volna az üzenetet?

_____

_____

3. Tudod-e, mire szolgál a gyorsírás? Hol alkalmazták?

_____

_____

4. A regény egyik humoros helyzete, amikor Nemecek így kiált fel: „– Csalánba léptem – a kezemmel!” Mi ebben a vicces?

_____

_____

5. Jó vagy rossz tulajdonságnak tartod, hogy a kis Nemecek „Olyan fiú volt, aki minduntalan elfelejtette, hogy baj van. Folyton emlékeztetni kellett rá.”?

Jó, mert	Jó is, rossz is, mert	Rossz, mert

6. Milyen bizonyítékunk van arra, hogy a regény szereplői és különösen a vörösingések kedvelték és olvasták az indiánregényeket?

_____ és _____

7. Neked melyik a kedvenc indiánregényed, ki a szerzője? Meséld róla a többieknek!

Tudtad, hogy a gyorsírás az első világháború előtt nagy divatban volt? Még Kosztolányi Dezső is tanult gyorsírást! Vajon miért ment ki a divatból?

Negyedik fejezet

1. Fogalmazd meg minél tömörebben és pontosabban, hogy mi a gittegylet!

---

2. Mi a mulatságos abban, ahogyan elmesélik a fiúk Rácz tanár úrnak a gittegylet dolgait? Nektek melyik mozzanat tetszett legjobban? Meséljétek el saját szavaitokkal, majd írájátok le a választokat!

---

3. Hogyan értelmezed a gittegylet színválasztását a Pál utcaiakéhoz és a vörösingesekéhez viszonyítva?

---

4. Gyűjtsd össze, és írd be a táblázatba a gittegylet tisztségviselőinek a nevét!

Név	Tisztség
Weisz	elnök
	pénztárnok
	pecsétőr
	jegyző
	titkár
	zászlós
	tag

Ötödik fejezet

1. Hasonlítsd össze részletesen, milyen volt a vörösingések játszóhelye a Pál utcaiakéhoz képest!

Füvészkert	Grund

Húzd alá, ami neked is tetszik a Füvészkertben vagy a grundon!

2. Gyűjtsd össze, milyen fegyvereik voltak a vörösingéseknek!

_____

3. Milyen jelentést adnál a ma már nem használatos szavaknak?

- *papuskám*: _____
- *gukker*: _____
- *abcúg (Abcúg Kolnay!)*: _____
- *pilulásskatulya*: _____
- *lóvonat*: _____
- *hapták*: _____

4. Milyen címet adnátok annak a jelenetnek, amely a fán ülő Nemecek szeme elé tárul a Füvészkertben?

_____
_____

5. Olvassátok fel a könyv V. fejezetének ezt a részletét szerepek szerint, attól kezdve, hogy Nemecek lekiált a fáról: „– *Dehogyan nincs!*” odáig, hogy „*Áts Feri elvezette a csapatot a szigetről!*”

Figyeljetez arra, mikor beszél az elbeszélő! Egy-egy résznél ismétlés vagy szerepcseré is lehetséges.

Drámázzunk!

1. Beszéljétek meg alaposan a két fürdetés mozzanatait!

a) Játsszátok el Nemecek megfürdetését a vörösingések csatakiáltásával!

Valaki mondja ki hangosan, a szereplő mögé állva, mit érzett Nemecek, amikor megfürdették!

b) Mutassátok be, hogyan áll Nemecek a vörösingések között, Geréssel szemben, felemeli a karját, rámutat, és megszólal!

Mielőtt hozzákezdenétek, beszéljétek meg két szempontot!

- Nemecek nem leáruzza Gerébet, hanem elhatárolódik tőle: „*Inkább fojtsatok vízbe, és verjétek agyon, de én ugyan nem leszek áruló, mint valaki, aki ott áll, ni... ott...*”
- Gondoljatok rá, milyen helyzetben van a gyöngé fiú (ezért túloz: fojtsatok vízbe, és verjétek agyon), és ezt is építsétek be a játékba!

c) Adjátok elő azt a jelenetet is, amikor Áts Feri kérdőre vonja a két Pásztort, és megfürdeti őket büntetésből!

Mondjátok ki hangosan, a szereplők mögé állva, mit érez, mit gondol vagy mond egymásnak a két Pásztor!

Hatodik fejezet

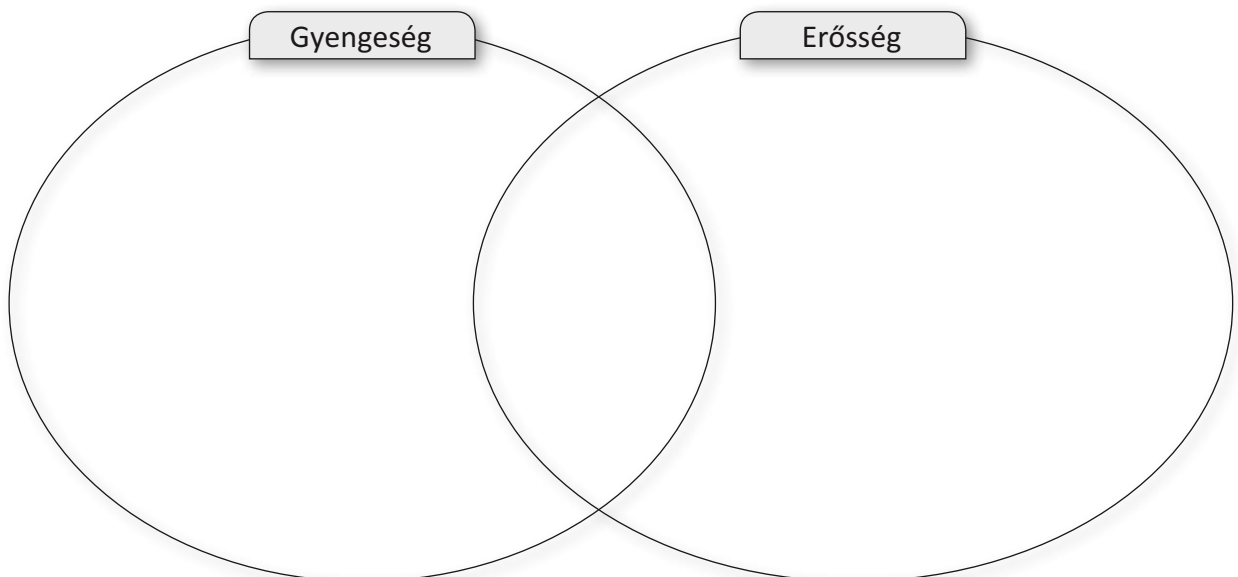
1. Állítsd össze a grund játékszabályait békében és háborúban!

Békében	Háborúban
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

2. Sorold fel Nemecek Ernő feladatait a gittegyletben és a Pál utcaiak között!

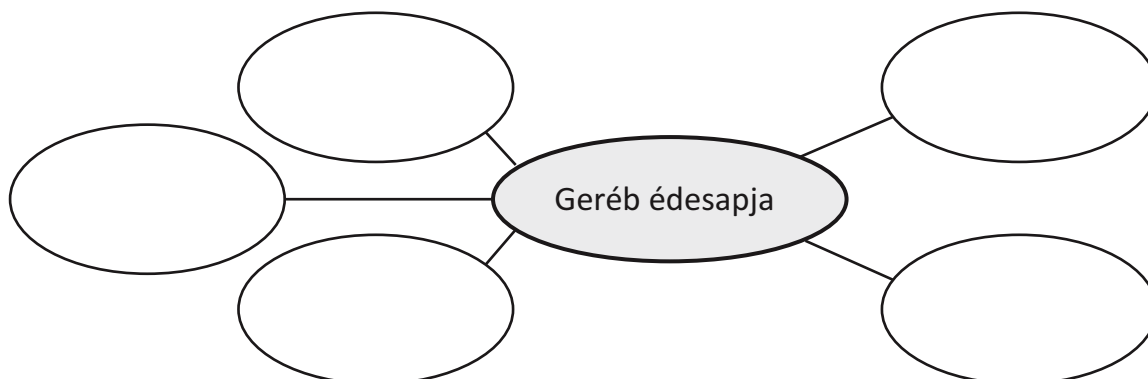
Gittegylet	Pál utcaiak

3. Nemecek Geréb apjának azt feleli, hogy a fia nem áruló. Mi ebben a válaszban a gyengeség, és mi az erősség?

4. Jellemezzétek Geréb édesapját a viselkedése alapján!

5. Mi a véleményetek az olyan felnőttekről, akik nem veszik észre, hogy egy gyerek nagyon beteg, vagy valamilyen problémája van?

---

6. Bokát *Éljen az elnök!* kiáltásokkal és Csónakos jóízű füttyével erősíti meg a Pál utcaiak csapata. Ki az a hadvezér, akire Boka ebben a percben gondol? Ti miben fogadnátok el példaképnek?

---

7. Tegezés – magázás

Hogyan beszélnek a fiúk a felnőttekkel a regényben? Hogyan szólítják meg

a) Rác tanár urat?

b) Janót?

c) Geréb apját?

Hogyan beszél a vörösingésekkel Nemecek?

8. Keresd a párját!

<i>gigerli</i>	útvesztő
<i>minutum</i>	fellegvár, utolsó menedékként szolgáló önálló erőd a váron belül
<i>verkli</i>	gyakorlatozik, fölényesen utasít
<i>grund</i>	tinták és színezékek gyártásánál használt szintelen, lemezes kristályos vegyület
<i>prүнella</i>	perc, pillanat
<i>antrocén</i>	formára szárított aszalt szilva (török édesség)
<i>labirintus</i>	rögzített dallamokat játszó, hajtókar forgatásával működő, szekrény alakú, egyszerű, mechanikus hangszer; sípláda, zenegép
<i>citadella</i>	beépítetlen városi telek
<i>egzecíroz</i>	piperkőc, külsejére, ruházatára nagy gondot fordító (férfi)

Hetedik fejezet

1. Miért hűlt meg Nemecek a könyv megfogalmazása szerint (minek az érdekében)?

---

2. Milyen okokból fürdött meg háromszor?

1. _____

2. _____

3. _____

3. Geréb árulása nagyon fontos ügy. Beszéljétek meg, mire figyelmeztette a fiúkat ez az eset, és hogyan erősödött az összetartásuk! Te tudsz-e bocsánatot kérni, amikor hibázol?

4. Egyetértesz-e Boka döntésével, ahogyan lezárja Geréb ügyét? (Húzd alá a választ!)

„– Tinektek pedig valamennyiőtöknek a legszigorúbban megtiltom, hogy Gerébbel az ő hibájáról beszéljétek. Ő jóvá akarja tenni a bűnét, mi pedig megbocsátunk neki. Senki egy szóval ne bántsa, hibáját a szemére ne vesse. És őneki is megtiltom, hogy erről beszéljen, mert ez most be van fejezve.”

Igen/Nem, mert _____

---

5. Vitassátok meg, miért nehéz egy árulónak visszatérnie a közösségébe, és miért érdemes mégis!

6. Az alábbi párbeszéd részletben a visszatérésről van szó. Igazságos-e, amit Boka válaszolt Gerébknek?

„– Csak azt akarom mondani – válaszolta kissé zavartan a vártüzér –, hogy örültem, amiért azt mondtad: »Derék fiú vagy, Geréb«, de nagyon fájt, hogy így mondtad: »Mégis derék fiú vagy, Geréb.«

Boka mosolygott.

– Erről nem tehetek. Ennek te vagy az oka. De most ne érzékenykedjél. Hátra arc, indulj! Eredj a helyedre.”

Szerintem _____

Nyolcadik fejezet

1. Időjárásjelekkel érzékeld, milyen idő volt a csata napján!

2. Miért ez a fejezet a legterjedelmesebb a regényben?

---

3. Sorold fel, milyen előkészületet tettek a Pál utcaiak!

---

4. Mit tisztáztak a vörösingesekkel?

---

5. Milyen jelentése van a gigerlinek ebben a szövegrészletben?

„Nemhiába mondták Cseléről, hogy gigerli, nemhiába volt elegáns fiú Csele, meg kell neki adni, hogy ezt katonásan csinálta. Nem volt hajlandó elárulni az ellenségnek senkit, még az árulót sem.”

---

6. Hogyan mondanád másképpen, hogy az ember elegánsan old meg valamit?

---

7. Ismered azt az érzést: „Na, Ernő, most vagy soha”? Írd le, milyen helyzetben találkoztál vele, és segített-e neked, hogy magadat biztattad!

---

8. A győztes csata végén a Pál utcaiak körbeállják Bokát és Nemeceket, egyhangú éljent kiáltanak, és szalutálnak a tábornok szavaihoz. Boka szavait idézzük:

„– Nem az a fő, hogy miért jöttél ide, hanem az a fő, hogy mikor már itt voltál, mit csináltál. Ezennel kinevezem Nemecek Ernőt kapitánnyá!”

Boka melyik mondata szól Nemeceknek, és melyik a többieknek, a csapatnak?

Első: _____

Második: _____

Olvasd el ismét, és válaszolj: melyik az a mondat a kettő közül, amelyik mindenkihez szól, az olvasóhoz is, mint például egy közmondás? _____

_____

9. Hogyan mondanátok ma, amit Molnár Ferenc regényében így használnak a fiúk:

itten: _____

szerbusz: _____

csudálkozva: _____

nagy volt a szaladás: _____

10. Írd be a csapatok tagjainak a nevét, amilyen pontosan csak tudod!

Pál utcai fiúk

A vörösingések

11. Mit gondolsz, kiknek adja meg a teljes nevét az író?

Kiknek nem ismerjük a regényből a keresztnévét?	Kiknek ismerjük a teljes nevét?

Kilencedik fejezet

1. A kilencedik fejezet néhány oldalt mutat be a gittegylet nagykönyvéből. Milyen fontos tájékoztató adat maradt le a bejegyzések mindegyikéről?

---

2. Milyen módon szedi pontokba a nagykönyv az egyes részeket? Kik, milyen szakterületen használnak paragrafusjelet?

---

3. Írj ki olyan kifejezéseket, szavakat a jegyzőkönyvből, amelyek a gyanúnkat igazolják!

---

4. Készíts rövid jellemzést a grund óréről, Janóról!

---

5. Hogyan próbálják (hogyan lehet) lekenyerezni Janót?

a) Geréb _____

b) a Pál utcaiak _____

6. Készítsetek Janóval rövid interjút a kis Nemecekről!

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

Tizedik fejezet

1. Nézz utána, miért volt annyira veszélyes ez a tüdőgyulladás a regény korában! _____

_____

2. Melyik bibliai hőshöz hasonlítja Nemeceket Boka, amikor eszébe jut, hogyan győzte le kis barátja Áts Ferit? A bibliai páros: _____ és _____

3. Drámázzunk!

Játsszatok el két Rákos utcai találkozást, majd beszéljétek meg a szereplőkkel, mi volt a legnehezebb a számukra a szerepben!

a) Boka és Nemecek édesapja találkozik:

„– Te vagy az, Boka János?

Boka ránézett.

– Én vagyok, Nemecek úr.

A szabócska volt, hozta a ruhát a karján. Budán volt, ahová próbálni vitte a fércelt ruhát. De ez az ember már értette Bokát. Ez se azt nem kérdezte tőle: »Mit sírsz, kisfiú?« – se meg nem bámulta, hanem odament melléje, megölelte okos kis fejét, és versenyt kezdett vele sírni. Úgy, hogy fölébresztette Bokában a táborno­kokot.

– Ne sírjon, Nemecek úr – mondta a szabónak.”

b) Boka és Áts Feri néma találkozása:

„Óvatosan ment egy fekete árny a házak tövében, s a Nemecekék előtt megállott. Benézett a kapun. Be is ment egy pillanatra a kapu alá, aztán megint kijött. Megállt. Várt. Aztán fel-alá kezdett járni a ház előtt, s mikor először ért az egyik gázlámpa alá, a szél félrefújta a kabátja szárnyát. Boka odanézett. A kabát alól vörös ing villant elő.

Áts Feri volt.

És most farkasszemét nézett egymással a két vezér. Életükben először álltak egymással szemtől szembe, négy szemközt. Itt találkoztak, ez előtt a szomorú ház előtt. Az egyiket a szíve hozta ide, a másikat a lelkiismerete. Nem szóltak egymáshoz egy szót sem. Csak nézték egymást.”

Játsszátok el ismét a jelenetet, és valaki a szereplő mögé állva, hangosan mondja ki, mit gondolt a találkozás pillanatában Boka János, és mit Áts Feri!

4. Gyűjtsetek össze, milyen tettek igazolják leginkább, hogy Boka rendkívül szilárd jellem!

_____

_____

5. Készítsetek el közösen egy emléktábla szövegét a Pál utca 1. számú ház falára, összesen legfeljebb 50 betűből!

A Pál utcai fiúk » Összefoglalás

1. Gyűjtsétek össze Boka legfontosabb tetteit!

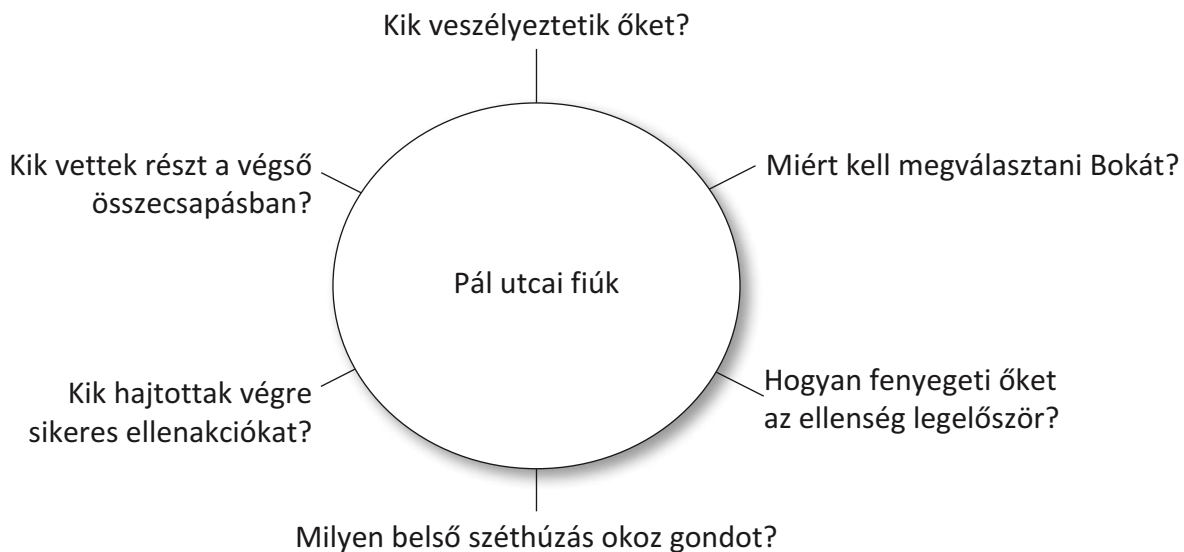
---

2. Írjátok be a táblázatba a regényből a főbb szereplők „mondásait”, jellemző mondatait!

Boka	Nemecsek		

3. Válaszoljatok a kérdésekre a megfelelő haladási irányban! Írjátok be a fiúk nevét az ábrába!

4. Vitassátok meg, melyik szereplőnek mi volt a legnehezebb döntése a regényben!

Boka _____

Áts Feri _____

Geréb _____

Nemecsek _____

Rác tanár úr _____

Nemecsek édesanyja _____